📚 חוברת 3 – טקסטים 21–30 · עולים

מאגר טקסטים לכיתה ט' – הבנת הנקרא · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 בחוברת עשרה טקסטים. בתחילתה מהדורה למורה (מפתח תשובות ומחוון), ואחריה דפי העבודה לתלמידים לפי הסדר.

תוכן החוברת

טקסט 21 · 📺 עוד פרק אחד, ועוד אחד… (טור דעה)

טקסט 22 · 🌡️ כדור הארץ מתחמם – ומה אנחנו יכולים לעשות? (טקסט מדעי)

טקסט 23 · 🎰 "כסף קל" שעולה ביוקר (כתבה)

טקסט 24 · 📰 "כתבת נוער זה לא תחביב – זו אחריות" (ראיון)

טקסט 25 · 🌱 מהפסקה לפרויקט: נוער שמשנה את השכונה (כתבה)

טקסט 26 · 🎧 הבס בחזה, הצפצוף באוזן (טקסט מידעי)

טקסט 27 · ♿ "אל תגידו לי שאני גיבורה. תגידו לי שאני טובה" (ראיון)

טקסט 28 · 🗣️ אחי, זה מטורף: למה כל דור ממציא שפה משלו? (טקסט מידעי)

טקסט 29 · 🔬 שאלה אחת, חצי שנה, ומה שלמדתי בדרך (כתבה)

טקסט 30 · ✉️ מכתב לעצמי – לפתוח בעוד עשר שנים (סיפור קצר)

👩‍🏫 מהדורה למורה – עוד פרק אחד, ועוד אחד...

טור דעה · כיתה ט' · טכנולוגיה ורשת · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 נוסח לעולים: טקסט בעברית פשוטה, מילון בטבלה (עם עמודה למילה בשפת הבית), שאלות קצרות, שאלות בחירה ושאלת עמדה עם פתיחי משפטים.

חלק א' – שאלות קצרות

1. **מה קרה לכותב בשיעור?** · הוא נרדם.
2. **האם הכותב אוהב סדרות?** · כן.
3. **איך נראים בני נוער בסדרות?** · יפים ועשירים.
4. **למה קשה לעצור?** · הפרק נגמר במתח והבא מתחיל לבד.
5. **מה הכלל הראשון של הכותב?** · להחליט מראש כמה פרקים.

חלק ב' – שאלות בחירה

6. **מה קרה לכותב אחרי לילה של פרקים?** · ב. נרדם בשיעור מתמטיקה
7. **מה, לפי הכותב, הסדרות מלמדות "בשקט"?** · ב. איך "אמור" להיראות העולם
8. **מהו "צוק תלוי"?** · ב. סוף פרק במתח כדי שנרצה להמשיך
9. **איזה כלל לא קבע הכותב?** · ד. לצפות רק בסופי שבוע

חלק ג' – העמדה שלי

10. **יש הטוענים שבתי ספר צריכים ללמד "צפייה ביקורתית" בסדרות כמו שמלמדים ספרות, ויש הטוענים שסדרות הן בידור פרטי ואין סיבה לנתח אותן בכיתה. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הטור או מניסיונכם.** · תשובה פתוחה: עמדה + נימוק + ראיה ("מה הסדרות מלמדות בשקט", השפעה על השפה, צוק תלוי, הכללים של הכותב).

הערכה · מעריכים בעיקר את התוכן: עמדה + נימוק + דוגמה. לא מורידים על שגיאות כתיב.

👩‍🏫 מהדורה למורה – כדור הארץ מתחמם – ומה אנחנו יכולים לעשות?

טקסט מדעי · כיתה ט' · סביבה וצרכנות · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 נוסח לעולים: טקסט בעברית פשוטה, מילון בטבלה (עם עמודה למילה בשפת הבית), שאלות קצרות, שאלות בחירה ושאלת עמדה עם פתיחי משפטים.

חלק א' – שאלות קצרות

1. למה משולים גזי החממה? · לשמיכה.

2. מה גורם להתחממות? · שריפת פחם, נפט וגז.

3. מה קורה לקרחונים? · הם נמסים.

4. מה קורה בישראל? · קיצים חמים יותר.

5. מה אפשר לעשות? (דבר אחד) · לכבות אורות / ללכת ברגל / לא לזרוק אוכל.

חלק ב' – שאלות בחירה

6. למה משמשים גזי החממה בטקסט? · ב. לשמיכה שלוכדת חום

7. מה גורם לשמיכה "להתעבות"? · ב. שריפת פחם, נפט וגז, כריתת יערות ומשקים גדולים

8. כמה מן המזון שמיוצר בעולם נזרק, לפי הטקסט? · ב. כשליש

9. מה מציעים המומחים לעשות עם הדאגה? · ב. להפוך אותה לפעולה

חלק ג' – העמדה שלי

10. יש הטוענים שהאחריות לעצירת משבר האקלים היא בעיקר של ממשלות וחברות גדולות, ויש הטוענים שגם לכל אדם יש אחריות אישית. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הטקסט או מניסיונכם. · תשובה פתוחה: עמדה + נימוק + ראיה (צעדי מדינות בפסקה ה', בחירות יומיומיות בפסקה ו', דברי שקד).

הערכה · מעריכים בעיקר את התוכן: עמדה + נימוק + דוגמה. לא מורידים על שגיאות כתיב.

👩‍🏫 מהדורה למורה – "כסף קל" שעולה ביוקר

כתבה · כיתה ט' · סביבה וצרכנות · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 נוסח לעולים: טקסט בעברית פשוטה, מילון בטבלה (עם עמודה למילה בשפת הבית), שאלות קצרות, שאלות בחירה ושאלת עמדה עם פתיחי משפטים.

חלק א' – שאלות קצרות

1. כמה כסף הפסיד אורי? · 200 שקלים.

2. מה קורה לערך של מטבע דיגיטלי? · עולה ויורד מהר.

3. למה דומות תיבות ההפתעה? · למכונת מזל.

4. סימן אזהרה אחד: · הבטחה לרווח בטוח / לחץ / סוד מההורים.

5. מה עושים אם הפסדתם? · מספרים למבוגר.

חלק ב' – שאלות בחירה

6. כמה כסף העביר אורי, ומאיפה? · ב. מאתיים שקלים מחיסכון בר המצווה

7. מה אומרת ליאת על מי שמבטיח רווח בטוח ומהיר? · ב. שכמעט תמיד זו עקיצה

8. למה דומות תיבות ההפתעה לפי ליאת? · ב. למכונת מזל

9. מה לא עושים אחרי הפסד, לפי ליאת? · ב. לנסות "להחזיר" את ההפסד בהשקעה נוספת

חלק ג' – העמדה שלי

10. יש הטוענים שצריך לאסור לגמרי מכירת תיבות הפתעה בכסף אמיתי במשחקים לבני נוער, ויש הטוענים שזו בחירה של כל שחקן ושל הוריו. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הכתבה או מניסיונכם. · תשובה פתוחה: עמדה + נימוק + ראיה (הדמיון למכונת מזל, המוח המתפתח, מדינות שהגבילו).

הערכה · מעריכים בעיקר את התוכן: עמדה + נימוק + דוגמה. לא מורידים על שגיאות כתיב.

👩‍🏫 מהדורה למורה – "כתבת נוער זה לא תחביב – זו אחריות"

ראיון · כיתה ט' · חברה ומעורבות · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 נוסח לעולים: טקסט בעברית פשוטה, מילון בטבלה (עם עמודה למילה בשפת הבית), שאלות קצרות, שאלות בחירה ושאלת עמדה עם פתיחי משפטים.

חלק א' – שאלות קצרות

1. **בת כמה ליה?** · 15.
2. **על מה כתבה בכיתה ז'?** · על הקפיטריה.
3. **מה הכלל החשוב שלה?** · לכל עובדה צריך מקור.
4. **מה עשתה כשטעתה?** · פרסמה תיקון והתנצלה.
5. **מה זה להיות כתבת נוער לפי ליה?** · אחריות.

חלק ב' – שאלות בחירה

6. **על מה הייתה הכתבה הראשונה של ליה?** · ב. על הקפיטריה
7. **מהו הכלל החשוב ביותר שלמדה ליה מהעורך?** · ב. כל עובדה צריכה מקור, וכל טענה צריכה תגובה
8. **מה עשתה ליה אחרי שטעתה בשם של מאמן?** · ב. פרסמה תיקון והתקשרה להתנצל
9. **מה ההבדל בין כתבה לפוסט לפי ליה?** · ב. כתבה עוברת בדיקה ומפרידה בין עובדות לדעות

חלק ג' – העמדה שלי

10. **יש הטוענים שבני נוער יכולים להיות כתבים אמינים כמו מבוגרים, ויש הטוענים שאין להם מספיק ניסיון וידע כדי לדווח על נושאים חשובים. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הראיון או מניסיונכם.** ·
תשובה פתוחה: עמדה + נימוק + ראיה (כתבת הקפיטריה, כללי העבודה, הטעות והתיקון, העורך).

הערכה · מעריכים בעיקר את התוכן: עמדה + נימוק + דוגמה. לא מורידים על שגיאות כתיב.

👩‍🏫 מהדורה למורה – מהפסקה לפרויקט: נוער שמשנה את השכונה

כתבה · כיתה ט' · חברה ומעורבות · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 נוסח לעולים: טקסט בעברית פשוטה, מילון בטבלה (עם עמודה למילה בשפת הבית), שאלות קצרות, שאלות בחירה ושאלת עמדה עם פתיחי משפטים.

חלק א' – שאלות קצרות

1. **מה הקימו רותם ועדן?** · ספרייה בתחנת האוטובוס.
2. **מה זה מיזם חברתי?** · פרויקט שעוזר לקהילה בלי להרוויח.
3. **במה עוזרים "המורים של יום שלישי"?** · בשיעורי בית ובקריאה.
4. **מה הכי קשה?** · להתמיד.
5. **מי עוזר למיזם?** · מבוגר מלווה.

חלק ב' – שאלות בחירה

6. **איפה הוקמה "ספריית המתנה"?** · ב. בתחנת האוטובוס
7. **מהו מיזם חברתי לפי גיא?** · ב. פרויקט שמטרתו לפתור בעיה בקהילה ולא להרוויח
8. **מה החלק הקשה ביותר לפי המייסדים?** · ב. ההתמדה
9. **מה תפקיד המבוגר המלווה לפי גיא?** · ב. לעזור באישורים, בטיחות וקשר לרשויות

חלק ג' – העמדה שלי

10. **יש הטוענים שבני נוער צריכים להשקיע את זמנם בעיקר בלימודים, ויש הטוענים שמעורבות בקהילה חשובה לא פחות. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הכתבה או מניסיונכם.** · תשובה פתוחה: עמדה + נימוק + ראיה (מה למדו המתנדבים, הילדה שהתקדמה בקריאה, "חלק מהקהילה כבר עכשיו", מבחנים וגשם).

הערכה · מעריכים בעיקר את התוכן: עמדה + נימוק + דוגמה. לא מורידים על שגיאות כתיב.

👩‍🏫 מהדורה למורה – הבס בחזה, הצפצוף באוזן

טקסט מידעי · כיתה ט' · נפש ורגש · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 נוסח לעולים: טקסט בעברית פשוטה, מילון בטבלה (עם עמודה למילה בשפת הבית), שאלות קצרות, שאלות בחירה ושאלת עמדה עם פתיחי משפטים.

חלק א' – שאלות קצרות

1. למה הופעה מרגשת? · כי מרגישים שייכים.

2. במה מודדים עוצמת קול? · בדציבלים.

3. מה עלול לקרות לאוזן? · פגיעה בשמיעה.

4. מה עושים בהופעה צפופה? (דבר אחד) · מכירים יציאות / נקודת מפגש / שותים מים.

5. מה שמים באוזניים? · אטמי אוזניים.

חלק ב' – שאלות בחירה

6. כמה דציבלים היא שיחה רגילה בערך? · ב. 60

7. מה פירוש עלייה של כ־10 דציבלים? · ב. חזק פי עשרה בעוצמה הפיזיקלית

8. מהו סימן אזהרה לפגיעה בשמיעה? · ב. צפצוף באוזניים אחרי הופעה

9. מה ראתה טל שגרם לה לשים אטמים? · ב. שגם הנגנים על הבמה משתמשים בהם

חלק ג' – העמדה שלי

10. יש הטוענים שמארגני הופעות צריכים להגביל בחוק את עוצמת הקול ולחלק אטמי אוזניים בחינם, ויש הטוענים שזו אחריות אישית של כל צופה. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הטקסט או מניסיונכם. · תשובה פתוחה: עמדה + נימוק + ראיה (נתוני הדציבלים, נזק קבוע, הנגנים עם האטמים, צפיפות).

הערכה · מעריכים בעיקר את התוכן: עמדה + נימוק + דוגמה. לא מורידים על שגיאות כתיב.

👩‍🏫 מהדורה למורה – "אל תגידו לי שאני גיבורה. תגידו לי שאני טובה"

ראיון · כיתה ט' · נפש ורגש · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 נוסח לעולים: טקסט בעברית פשוטה, מילון בטבלה (עם עמודה למילה בשפת הבית), שאלות קצרות, שאלות בחירה ושאלת עמדה עם פתיחי משפטים.

חלק א' – שאלות קצרות

1. **מה אביגיל ביקשה שישאלו אותה?** · מה היא אוהבת.
2. **באיזה ספורט היא משחקת?** · כדורסל.
3. **מה הכיסא בשבילה?** · הרגליים שלה.
4. **מה מעצבן אותה? (דבר אחד)** · כשמדברים עם אמא במקומה / כשקוראים לה גיבורה.
5. **מה זו נגישות לפי אביגיל?** · זכות.

חלק ב' – שאלות בחירה

6. **באיזו שאלה רצתה המראיינת להתחיל?** · ב. מה הכי קשה לך?
7. **מה הכיסא בשביל אביגיל?** · ב. הרגליים שלה
8. **מה עשתה השכבה בטקס סוף השנה?** · ב. הופיעה למטה, ליד הקהל, כי הבמה לא הייתה נגישה
9. **איזו שאלה חדשה למדה המראיינת?** · ב. "מה העולם צריך לשנות?"

חלק ג' – העמדה שלי

10. **יש הטוענים שכל אירוע בית ספרי (טיול, טקס, מסיבה) חייב להיות נגיש לכל התלמידים גם אם זה מסובך ויקר, ויש הטוענים שלפעמים אי אפשר ויש לחפש חלופה. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הראיון או מניסיונכם.** · תשובה פתוחה: עמדה + נימוק + ראיה (הטקס למטה, הטיול שהמחנכת שאלה עליו, "נגישות היא זכות", הרמפה שעוזרת לכולם).

הערכה · מעריכים בעיקר את התוכן: עמדה + נימוק + דוגמה. לא מורידים על שגיאות כתיב.

👩‍🏫 מהדורה למורה – אחי, זה מטורף: למה כל דור ממציא שפה משלו?

טקסט מידעי · כיתה ט' · זהות ותרבות · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 נוסח לעולים: טקסט בעברית פשוטה, מילון בטבלה (עם עמודה למילה בשפת הבית), שאלות קצרות, שאלות בחירה ושאלת עמדה עם פתיחי משפטים.

חלק א' – שאלות קצרות

1. **מה זה סלנג?** · שפה לא רשמית של קבוצה.
2. **מאיזו שפה הגיעה "סבבה"?** · מערבית.
3. **למה בני נוער ממציאים סלנג?** · כדי להרגיש שייכים.
4. **האם הסלנג הורס את העברית לפי הבלשנים?** · לא.
5. **איפה לא כותבים סלנג?** · במכתב למנהלת / בעבודה.

חלק ב' – שאלות בחירה

6. **מה המקור של המילה "סבבה" לפי הטקסט?** · ב. ערבית
7. **למה בני נוער ממציאים סלנג?** · ב. כדי לסמן שייכות וזהות
8. **מה פירוש "הסלנג הוא המעבדה של השפה"?** · ב. שבו מנסים מילים חדשות, ורק מעטות שורדות
9. **מה מלמד "מילון הדור"?** · ב. שגם הדור הצעיר הוא חלק משרשרת של שפה

חלק ג' – העמדה שלי

10. **יש הטוענים שבית הספר צריך להילחם בסלנג ולדרוש מתלמידים לדבר "עברית תקנית" בכל מקום, ויש הטוענים שצריך לכבד את הסלנג וללמד מתי מתאים להשתמש בו. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הטקסט או מניסיונכם.** · תשובה פתוחה: עמדה + נימוק + ראיה (המעבדה של השפה, המשלבים, סלנג פוגע, מילון הדור).

הערכה · מעריכים בעיקר את התוכן: עמדה + נימוק + דוגמה. לא מורידים על שגיאות כתיב.

👩‍🏫 מהדורה למורה – שאלה אחת, חצי שנה, ומה שלמדתי בדרך

כתבה · כיתה ט' · עתיד ובחירות · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 נוסח לעולים: טקסט בעברית פשוטה, מילון בטבלה (עם עמודה למילה בשפת הבית), שאלות קצרות, שאלות בחירה ושאלת עמדה עם פתיחי משפטים.

חלק א' – שאלות קצרות

1. **מה רצה עמית לחקור בהתחלה?** · חלל.
2. **מה צריכה להיות שאלת חקר?** · ממוקדת.
3. **מה גילתה נוי?** · שהמתכונים נשארו.
4. **מה עשה אלמוג כשהשאלון לא הצליח?** · שינה שיטה.
5. **מה מציל עבודות?** · יומן חקר.

חלק ב' – שאלות בחירה

6. **מה אמרה המנחה על "חלל" כנושא?** · ב. שזו לא שאלת חקר, זו ספרייה
7. **מה חקר עמית בסוף?** · ב. השפעת תאורת הרחוב על מספר הכוכבים הנראים
8. **מה גילתה נוי?** · ב. שהמתכונים שרדו יותר מכול
9. **מה "מציל עבודות" לפי רינה?** · ב. יומן חקר

חלק ג' – העמדה שלי

10. **יש הטוענים שעבודת חקר בסוף ט' צריכה להיות חובה לכל תלמיד, ויש הטוענים שעדיף לתת לתלמידים לבחור בין עבודת חקר למבחן מסכם. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הכתבה או מניסיונכם.** · תשובה פתוחה: עמדה + נימוק + ראיה (מה למדו עמית, נוי ואלמוג; יום ההצגה; "הרגשתי כמו מדען").

הערכה · מעריכים בעיקר את התוכן: עמדה + נימוק + דוגמה. לא מורידים על שגיאות כתיב.

👩‍🏫 מהדורה למורה – מכתב לעצמי – לפתוח בעוד עשר שנים

סיפור קצר · כיתה ט' · עתיד ובחירות · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 נוסח לעולים: טקסט בעברית פשוטה, מילון בטבלה (עם עמודה למילה בשפת הבית), שאלות קצרות, שאלות בחירה ושאלת עמדה עם פתיחי משפטים.

חלק א' – שאלות קצרות

1. למי שחר כותבת מכתב? · לעצמה, בעוד עשר שנים.

2. בין אילו מגמות היא מתלבטת? · ביולוגיה וקולנוע.

3. מה הכי חשוב לה לשאול? · אם היא שמחה.

4. ממה היא מפחדת? (דבר אחד) · לשכוח מי היא / להיות עסוקה מדי לסבתא.

5. מה היא הבטיחה? (דבר אחד) · להיות אמיצה / להמשיך לצייר / להיות טובה.

חלק ב' – שאלות בחירה

6. מתי תקרא שחר את המכתב? · ב. בעוד עשר שנים, בגיל 25

7. בין אילו מגמות מתלבטת שחר? · ב. ביולוגיה וקולנוע

8. מה ההבדל שאבא מדבר עליו? · ב. בין "מצליחה" ל"שמחה"

9. מה עשתה שחר בסוף הסיפור? · ב. קראה את השלט ולמדה את שם העץ

חלק ג' – העמדה שלי

10. יש הטוענים שכבר בכיתה ט' כדאי לתכנן את העתיד ולקבוע מטרות ברורות, ויש הטוענים שעדיף להשאיר את העתיד פתוח ולגלות בדרך. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הסיפור או מניסיונכם. · תשובה פתוחה: עמדה + נימוק + ראיה (ההתלבטות בין מגמות, "הדרך שלך נראית אחרת... ואולי טובה יותר", ההבטחות, הפחד לעשות דברים "כי ככה צריך").

הערכה · מעריכים בעיקר את התוכן: עמדה + נימוק + דוגמה. לא מורידים על שגיאות כתיב.

✏️ דף עבודה – 📺 עוד פרק אחד, ועוד אחד...

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

טור דעה · כיתה ט' · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 קראו את הטקסט. אפשר להיעזר במילים החשובות. אחר כך ענו על השאלות.

📖 **מילון לטקסט – מילים חשובות בעברית פשוטה**

המילה	מה זה אומר?	מילה בשפה שלי ✏️
סטרימינג	צפייה בסרטים ובסדרות דרך האינטרנט, מתי שרוצים	
לעצב	לתת צורה, להשפיע על איך משהו נראה	
פריפריה	אזורים רחוקים ממרכז הארץ	
נורמה	מה שנחשב רגיל ומקובל	
מזלזל	שלא מכבד	
צוק תלוי	סוף של פרק במקום מותח, כדי שנרצה להמשיך	
התראות	הודעות קופצות שמזכירות לנו משהו	

טור דעה · נוסח מותאם

📺 עוד פרק אחד, ועוד אחד...

א הכותב צפה בסדרה עד אחת בלילה, ולמחרת נרדם בשיעור. הוא שאל: מי מחליט כמה אני צופה – אני או המסך?

ב הוא אוהב סדרות: הן מצחיקות, מרגשות ומלמדות. אבל הן גם משפיעות עלינו.

ג בסדרות, בני נוער כמעט תמיד יפים ועשירים. הרבה אנשים לא מופיעים בכלל. ואז החיים שלנו נראים פחות מעניינים.

ד הסדרות בנויות כך שנרצה לראות עוד: הפרק נגמר במתח, והפרק הבא מתחיל לבד.

ה הכללים של הכותב: להחליט מראש כמה פרקים, לשאול "מי חסר?", ולכבות את ההפעלה האוטומטית.

חלק א': שאלות קצרות

1. מה קרה לכותב בשיעור?

2. האם הכותב אוהב סדרות?

3. איך נראים בני נוער בסדרות?

4. למה קשה לעצור?

5. מה הכלל הראשון של הכותב?

חלק ב': שאלות בחירה

6. מה קרה לכותב אחרי לילה של פרקים? (הקיפו)

◯ א. קיבל ציון טוב

◯ ב. נרדם בשיעור מתמטיקה

◯ ג. הפסיק לצפות

◯ ד. כתב סדרה

7. מה, לפי הכותב, הסדרות מלמדות "בשקט"? (הקיפו)

◯ א. מתמטיקה

◯ ב. איך "אמור" להיראות העולם

◯ ג. שפה זרה

◯ ד. בישול

8. מהו "צוק תלוי"? (הקיפו)

◯ א. מקום צילומים

◯ ב. סוף פרק במתח כדי שנרצה להמשיך

◯ ג. סוג של סדרה

◯ ד. שם של שחקן

9. איזה כלל לא קבע הכותב? (הקיפו)

◯ א. להחליט מראש כמה פרקים

◯ ב. לשאול "מי חסר?"

◯ ג. לכבות את ההפעלה האוטומטית

◯ ד. לצפות רק בסופי שבוע

חלק ג': העמדה שלי

10. יש הטוענים שבתי ספר צריכים ללמד "צפייה ביקורתית" בסדרות כמו שמלמדים ספרות, ויש הטוענים שסדרות הן בידור פרטי ואין סיבה לנתח אותן בכיתה. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הטור או מניסיונכם.

💡 (תזכורת לכתיבת תשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה)

אני חושב/ת ש _____

הסיבה היא _____

למשל, בטקסט כתוב _____

_____

_____

🎟️ כרטיס יציאה

1. מילה חדשה שלמדתי: _____

2. מילה שעדיין קשה לי: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟

✏️ דף עבודה – 🌡️ כדור הארץ מתחמם – ומה אנחנו יכולים לעשות?

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

טקסט מדעי · כיתה ט' · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 קראו את הטקסט. אפשר להיעזר במילים החשובות. אחר כך ענו על השאלות.

📖 **מילון לטקסט – מילים חשובות בעברית פשוטה**

המילה	מה זה אומר?	מילה בשפה שלי ✏️
אטמוספרה	שכבת האוויר שמסביב לכדור הארץ	
אפקט החממה	לכידת חום על ידי גזים באטמוספרה	
המהפכה התעשייתית	התקופה שבה התחילו לייצר במכונות ובמפעלים	
מפלס הים	הגובה של פני הים	
בצורת	תקופה ארוכה בלי גשם	
אנרגיה מתחדשת	אנרגיה ממקורות שלא נגמרים, כמו שמש ורוח	
לצמצם	להקטין	

טקסט מדעי · נוסח מותאם

🌡️ כדור הארץ מתחמם – ומה אנחנו יכולים לעשות?

א סביב כדור הארץ יש גזים שפועלים כמו שמיכה. הם שומרים על החום. זה טבעי וחשוב.

ב בני האדם שורפים פחם, נפט וגז. כך נוספים עוד גזים, והשמיכה נהיית עבה. כדור הארץ מתחמם.

ג ההתחממות גורמת לקרחונים להימס, לגלי חום, לבצורות ולשיטפונות.

ד גם בישראל: קיצים חמים יותר וגשמים חזקים בבת אחת.

ה מה אפשר לעשות? לכבות אורות, ללכת ברגל, לא לזרוק אוכל, ולהקים ועדה ירוקה בבית הספר.

חלק א': שאלות קצרות

1. למה משולים גזי החממה?

2. מה גורם להתחממות?

3. מה קורה לקרחונים?

4. מה קורה בישראל?

5. מה אפשר לעשות? (דבר אחד)

חלק ב': שאלות בחירה

6. למה משמשים גזי החממה בטקסט? (הקיפו)

◯ א. למראה

◯ ב. לשמיכה שלוכדת חום

◯ ג. לענן

◯ ד. לרוח

7. מה גורם לשמיכה "להתעבות"? (הקיפו)

◯ א. השמש מתחזקת

◯ ב. שריפת פחם, נפט וגז, כריתת יערות ומשקים גדולים

◯ ג. הירח

◯ ד. גשמים

8. כמה מן המזון שמיוצר בעולם נזרק, לפי הטקסט? (הקיפו)

◯ א. כעשירית

◯ ב. כשליש

◯ ג. כחצי

◯ ד. כמעט כולו

9. מה מציעים המומחים לעשות עם הדאגה? (הקיפו)

◯ א. להתעלם

◯ ב. להפוך אותה לפעולה

◯ ג. לפחד יותר

◯ ד. לחכות לממשלה

חלק ג': העמדה שלי

10. יש הטוענים שהאחריות לעצירת משבר האקלים היא בעיקר של ממשלות וחברות גדולות, ויש הטוענים שגם לכל אדם יש אחריות אישית. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הטקסט או מניסיונכם.

💡 (תזכורת לכתיבת תשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה)

אני חושב/ת ש _____

הסיבה היא _____

למשל, בטקסט כתוב _____

_____

_____

🎟️ כרטיס יציאה

1. מילה חדשה שלמדתי: _____

2. מילה שעדיין קשה לי: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟

✏️ דף עבודה – 🎰 "כסף קל" שעולה ביוקר

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

כתבה · כיתה ט' · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 קראו את הטקסט. אפשר להיעזר במילים החשובות. אחר כך ענו על השאלות.

📖 **מילון לטקסט – מילים חשובות בעברית פשוטה**

המילה	מה זה אומר?	מילה בשפה שלי ✏️
וירטואלי	שקיים במחשב או ברשת, לא בעולם הפיזי	
סיכון	אפשרות להפסיד או להיפגע	
עקיצה	תרמית שבה גונבים כסף בעורמה	
פיננסי	שקשור לכסף	
מכונת מזל	מכונת הימורים שבה הזכייה במקרה	
הונאה	רמאות, תרמית	
קיצור דרך	דרך מהירה יותר להגיע למטרה	

כתבה · נוסח מותאם

🎰 "כסף קל" שעולה ביוקר

א. אורי ראה סרטון: "תרוויחו הרבה כסף מהר!" הוא שם 200 שקלים במטבע דיגיטלי. אחרי שבועיים הכסף נעלם.

ב. מטבע דיגיטלי הוא כסף וירטואלי. הערך שלו עולה ויורד מהר. זה מסוכן. מי שמבטיח רווח מהיר – כנראה רמאי.

ג. במשחקים יש "תיבות הפתעה" שקונים בכסף אמיתי. זה דומה להימורים.

ד. סימני אזהרה: הבטחה לרווח בטוח, לחץ להחליט עכשיו, בקשה לשמור סוד מההורים.

ה. אם הפסדתם – מספרים למבוגר. אין קיצורי דרך: עובדים, חוסכים ומתכננים.

חלק א': שאלות קצרות

1. כמה כסף הפסיד אורי?

2. מה קורה לערך של מטבע דיגיטלי?

3. למה דומות תיבות ההפתעה?

4. סימן אזהרה אחד:

5. מה עושים אם הפסדתם?

חלק ב': שאלות בחירה

6. כמה כסף העביר אורי, ומאיפה? (הקיפו)

◯ א. מאה שקלים מדמי כיס

◯ ב. מאתיים שקלים מחיסכון בר המצווה

◯ ג. אלף שקלים מעבודה

◯ ד. שום דבר

7. מה אומרת ליאת על מי שמבטיח רווח בטוח ומהיר? (הקיפו)

◯ א. שהוא מומחה

◯ ב. שכמעט תמיד זו עקיצה

◯ ג. שכדאי להקשיב

◯ ד. שהוא עשיר

8. למה דומות תיבות ההפתעה לפי ליאת? (הקיפו)

◯ א. לספר

◯ ב. למכונת מזל

◯ ג. למתנה

◯ ד. לחידון

9. מה לא עושים אחרי הפסד, לפי ליאת? (הקיפו)

◯ א. לספר להורים

◯ ב. לנסות "להחזיר" את ההפסד בהשקעה נוספת

◯ ג. לדווח

◯ ד. להזהיר אחרים

חלק ג': העמדה שלי

10. יש הטוענים שצריך לאסור לגמרי מכירת תיבות הפתעה בכסף אמיתי במשחקים לבני נוער, ויש הטוענים שזו בחירה של כל שחקן ושל הוריו. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הכתבה או מניסיונכם.

💡 (תזכורת לכתיבת תשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה)

אני חושב/ת ש _____

הסיבה היא _____

למשל, בטקסט כתוב _____

_____

_____

🎟️ כרטיס יציאה

1. מילה חדשה שלמדתי: _____

2. מילה שעדיין קשה לי: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟

✏️ דף עבודה – 📰 "כתבת נוער זה לא תחביב – זו אחריות"

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

ראיון · כיתה ט' · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 קראו את הטקסט. אפשר להיעזר במילים החשובות. אחר כך ענו על השאלות.

📖 **מילון לטקסט – מילים חשובות בעברית פשוטה**

המילה	מה זה אומר?	מילה בשפה שלי ✏️
לכסות (נושא)	לכתוב ולדווח על נושא מסוים	
מועצה	הגוף שמנהל יישוב או אזור	
מקור	מי או מה שממנו מגיע המידע	
עורך	מי שקורא, בודק ומתקן כתבות לפני פרסום	
להתעקש	לא לוותר, לעמוד על שלך	
מבוסס	שיש לו הוכחה	
אמון	תחושה שאפשר לסמוך על מישהו	

ראיון · נוסח מותאם

📰 "כתבת נוער זה לא תחביב – זו אחריות"

א. ליה בת 15 וכותבת כתבות לעיתון אזורי. בכיתה ז' כתבה כתבה על הקפיטריה – ואחריה הוסיפו סלטים.

ב. היא כותבת על נושאים של בני נוער באזור, למשל על האוטובוס האחרון שיוצא מוקדם מדי.

ג. הכלל החשוב שלה: לכל עובדה צריך מקור, ולכל טענה צריך לשאול את הצד השני.

ד. פעם טעתה בשם של מאמן. היא פרסמה תיקון והתנצלה. לדבריה, תיקון טעויות בונה אמון.

ה. העצה שלה: להתחיל בעיתון בית הספר, ולזכור שזו אחריות.

חלק א': שאלות קצרות

1. בת כמה ליה?

2. על מה כתבה בכיתה ז'?

3. מה הכלל החשוב שלה?

4. מה עשתה כשטעתה?

5. מה זה להיות כתבת נוער לפי ליה?

חלק ב': שאלות בחירה

6. על מה הייתה הכתבה הראשונה של ליה? (הקיפו)

◯ א. על ספורט
◯ ב. על הקפיטריה
◯ ג. על מורה
◯ ד. על טיול

7. מהו הכלל החשוב ביותר שלמדה ליה מהעורך? (הקיפו)

◯ א. לכתוב מהר
◯ ב. כל עובדה צריכה מקור, וכל טענה צריכה תגובה
◯ ג. לכתוב קצר
◯ ד. לא לראיין מבוגרים

8. מה עשתה ליה אחרי שטעתה בשם של מאמן? (הקיפו)

◯ א. התעלמה
◯ ב. פרסמה תיקון והתקשרה להתנצל
◯ ג. מחקה את הכתבה
◯ ד. האשימה את העורך

9. מה ההבדל בין כתבה לפוסט לפי ליה? (הקיפו)

◯ א. אין הבדל
◯ ב. כתבה עוברת בדיקה ומפרידה בין עובדות לדעות
◯ ג. פוסט ארוך יותר
◯ ד. כתבה תמיד מצחיקה

חלק ג': העמדה שלי

10. יש הטוענים שבני נוער יכולים להיות כתבים אמינים כמו מבוגרים, ויש הטוענים שאין להם מספיק ניסיון וידע כדי לדווח על נושאים חשובים. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הראיון או מניסיונכם.

💡 (תזכורת לכתיבת תשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה)

אני חושב/ת ש _____

הסיבה היא _____

למשל, בטקסט כתוב _____

_____

_____

🎟️ כרטיס יציאה

1. מילה חדשה שלמדתי: _____

2. מילה שעדיין קשה לי: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟

✏️ דף עבודה – 🌱 מהפסקה לפרויקט: נוער שמשנה את השכונה

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

כתבה · כיתה ט' · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 קראו את הטקסט. אפשר להיעזר במילים החשובות. אחר כך ענו על השאלות.

📖 **מילון לטקסט – מילים חשובות בעברית פשוטה**

המילה	מה זה אומר?	מילה בשפה שלי ✏️
מיזם חברתי	פרויקט שמטרתו לעזור לקהילה ולא להרוויח כסף	
עמותה	ארגון שפועל למען מטרה חברתית בלי מטרת רווח	
לממן	לשלם על משהו	
מייסד	מי שהקים משהו	
התמדה	להמשיך לעשות משהו לאורך זמן, גם כשקשה	
תורנות	חלוקה של משמרות ותפקידים לפי תור	
לדעוך	להיחלש לאט לאט	

כתבה · נוסח מותאם

🌱 מהפסקה לפרויקט: נוער שמשנה את השכונה

א רותם ועדן ראו שבתחנת האוטובוס כולם בטלפון. הן אספו ספרים ובנו "ספריית המתנה". לוקחים ספר ומחזירים ספר.

ב מיזם חברתי: פרויקט שעוזר לקהילה, לא כדי להרוויח כסף.

ג שמונה תלמידי ט' עוזרים לילדים קטנים בשיעורי בית ובקריאה, בחינם, פעמיים בשבוע.

ד הכי קשה – להמשיך לאורך זמן. הם בנו לוח תורניות ונפגשים גם לכיף.

ה צריך גם מבוגר שעוזר. והמתנדבים למדו הרבה: לנהל, לדבר מול מבוגרים, ולגלות מה הם אוהבים.

חלק א': שאלות קצרות

1. מה הקימו רותם ועדן?

2. מה זה מיזם חברתי?

3. במה עוזרים "המורים של יום שלישי"?

4. מה הכי קשה?

5. מי עוזר למיזם?

חלק ב': שאלות בחירה

6. איפה הוקמה "ספריית המתנה"? (הקיפו)

◯ א. בבית הספר

◯ ב. בתחנת האוטובוס

◯ ג. בקניון

◯ ד. בפארק

7. מהו מיזם חברתי לפי גיא? (הקיפו)

◯ א. עסק שמרוויח הרבה

◯ ב. פרויקט שמטרתו לפתור בעיה בקהילה ולא להרוויח

◯ ג. חוג אחר הצהריים

◯ ד. מסיבה

8. מה החלק הקשה ביותר לפי המייסדים? (הקיפו)

◯ א. הרעיון

◯ ב. ההתמדה

◯ ג. הכסף

◯ ד. הפרסום

9. מה תפקיד המבוגר המלווה לפי גיא? (הקיפו)

◯ א. לעשות את כל העבודה

◯ ב. לעזור באישורים, בטיחות וקשר לרשויות

◯ ג. לבקר

◯ ד. לממן הכול

חלק ג': העמדה שלי

10. יש הטוענים שבני נוער צריכים להשקיע את זמנם בעיקר בלימודים, ויש הטוענים שמעורבות בקהילה חשובה לא פחות. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הכתבה או מניסיונכם.

💡 (תזכורת לכתיבת תשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה)

אני חושב/ת ש _____

הסיבה היא _____

למשל, בטקסט כתוב _____

_____

_____

🎟️ כרטיס יציאה

1. מילה חדשה שלמדתי: _____

2. מילה שעדיין קשה לי: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟

✏️ דף עבודה – 🎧 הבס בחזה, הצפצוף באוזן

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

טקסט מידעי · כיתה ט' · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 קראו את הטקסט. אפשר להיעזר במילים החשובות. אחר כך ענו על השאלות.

📖 **מילון לטקסט – מילים חשובות בעברית פשוטה**

המילה	מה זה אומר?	מילה בשפה שלי ✏️
דציבל	יחידה למדידת עוצמת קול	
סואנת	רועשת מאוד	
אות	סימן שמעביר מידע	
עמום	לא ברור, חלש	
חוזרת ונשנית	שקורה שוב ושוב	
צפיפות	הרבה אנשים במקום קטן	
אטמי אוזניים	פקקים קטנים שמכניסים לאוזן כדי להנמיך רעש	

טקסט מידעי · נוסח מותאם

🎧 הבס בחזה, הצפצוף באוזן

א הופעה חיה מרגשת: הקהל שר יחד, ומרגישים שייכים.

ב את עוצמת הקול מודדים בדציבלים. שיחה – 60. הופעה – לפעמים יותר מ־100. זה חזק מאוד.

ג רעש חזק יכול לפגוע בתאים באוזן. צפצוף אחרי הופעה הוא סימן אזהרה.

ד בהופעה צפופה: מכירים את היציאות, קובעים נקודת מפגש, שותים מים.

ה איך נהנים בחוכמה? אטמי אוזניים, לעמוד רחוק מהרמקולים, הפסקות, ולתכנן איך חוזרים הביתה.

חלק א': שאלות קצרות

1. למה הופעה מרגשת?

2. במה מודדים עוצמת קול?

3. מה עלול לקרות לאוזן?

4. מה עושים בהופעה צפופה? (דבר אחד)

5. מה שמים באוזניים?

חלק ב': שאלות בחירה

6. כמה דציבלים היא שיחה רגילה בערך? (הקיפו)

◯ א. 30
◯ ב. 60
◯ ג. 100
◯ ד. 120

7. מה פירוש עלייה של כ־10 דציבלים? (הקיפו)

◯ א. קצת יותר חזק
◯ ב. חזק פי עשרה בעוצמה הפיזיקלית
◯ ג. חזק פי שניים בדיוק
◯ ד. אין שינוי

8. מהו סימן אזהרה לפגיעה בשמיעה? (הקיפו)

◯ א. כאב רגליים
◯ ב. צפצוף באוזניים אחרי הופעה
◯ ג. צמא
◯ ד. עייפות בעיניים

9. מה ראתה טל שגרם לה לשים אטמים? (הקיפו)

◯ א. שההורים מבקשים
◯ ב. שגם הנגנים על הבמה משתמשים בהם
◯ ג. שזה זול
◯ ד. שזה אופנתי

חלק ג': העמדה שלי

10. יש הטוענים שמארגני הופעות צריכים להגביל בחוק את עוצמת הקול ולחלק אטמי אוזניים בחינם, ויש הטוענים שזו אחריות אישית של כל צופה. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הטקסט או מניסיונכם.

💡 (תזכורת לכתיבת תשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה)

אני חושב/ת ש _____

הסיבה היא _____

למשל, בטקסט כתוב _____

_____

_____

🎟️ כרטיס יציאה

1. מילה חדשה שלמדתי: _____

2. מילה שעדיין קשה לי: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟

✏️ דף עבודה – ♿ "אל תגידו לי שאני גיבורה. תגידו לי שאני טובה"

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

ראיון · כיתה ט' · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 קראו את הטקסט. אפשר להיעזר במילים החשובות. אחר כך ענו על השאלות.

📖 **מילון לטקסט – מילים חשובות בעברית פשוטה**

המילה	מה זה אומר?	מילה בשפה שלי ✏️
מתניידת	זזה ממקום למקום	
מגבלה	דבר שמונע או מקשה לעשות משהו	
טורניר	תחרות עם הרבה משחקים וקבוצות	
אגרסיבי	חזק ותוקפני (כאן: בספורט)	
נגיש	שכל אחד יכול להגיע אליו ולהשתמש בו	
רמפה	משטח משופע במקום מדרגות	
רחמים	צער על מישהו שנראה חלש (לפעמים בהתנשאות)	

ראיון · נוסח מותאם

♿ "אל תגידו לי שאני גיבורה. תגידו לי שאני טובה"

א. המראיינת רצתה לשאול את אביגיל "מה הכי קשה לך?". אביגיל ביקשה: "תשאלי מה אני אוהבת."

ב. אביגיל אוהבת כדורסל, מוזיקה, ספרי מתח, פיצה ומתמטיקה. יש לה חתולה בשם פיתה.

ג. היא מתניידת בכיסא גלגלים. לדבריה, הכיסא הוא הרגליים שלה. מה שמגביל אותה הוא העולם: מדרגות, מעלית מקולקלת.

ד. מעצבן אותה כשמדברים עם אמא שלה במקום איתה, וכשקוראים לה "גיבורה" רק כי יצאה מהבית.

ה. היא אומרת: מותר לשאול, בלי רחמים. נגישות היא זכות, ועולם נגיש טוב לכולם.

חלק א': שאלות קצרות

1. מה אביגיל ביקשה שישאלו אותה?

2. באיזה ספורט היא משחקת?

3. מה הכיסא בשבילה?

4. מה מעצבן אותה? (דבר אחד)

5. מה זו נגישות לפי אביגיל?

חלק ב': שאלות בחירה

6. באיזו שאלה רצתה המראיינת להתחיל? (הקיפו)

◯ א. מה את אוהבת?

◯ ב. מה הכי קשה לך?

◯ ג. איך קוראים לחתולה?

◯ ד. מה התחביב שלך?

7. מה הכיסא בשביל אביגיל? (הקיפו)

◯ א. מגבלה

◯ ב. הרגליים שלה

◯ ג. בעיה

◯ ד. צעצוע

8. מה עשתה השכבה בטקס סוף השנה? (הקיפו)

◯ א. ביטלה את הטקס

◯ ב. הופיעה למטה, ליד הקהל, כי הבמה לא הייתה נגישה

◯ ג. הזמינה מעלית

◯ ד. הופיעה בלי אביגיל

9. איזו שאלה חדשה למדה המראיינת? (הקיפו)

◯ א. "מה קשה לך?"

◯ ב. "מה העולם צריך לשנות?"

◯ ג. "למה את בכיסא?"

◯ ד. "מי עוזר לך?"

חלק ג': העמדה שלי

10. יש הטוענים שכל אירוע בית ספרי (טיול, טקס, מסיבה) חייב להיות נגיש לכל התלמידים גם אם זה מסובך ויקר, ויש הטוענים שלפעמים אי אפשר ויש לחפש חלופה. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הראיון או מניסיונכם.

💡 (תזכורת לכתיבת תשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה)

אני חושב/ת ש _____

הסיבה היא _____

למשל, בטקסט כתוב _____

_____

_____

🎟️ כרטיס יציאה

1. מילה חדשה שלמדתי: _____

2. מילה שעדיין קשה לי: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟

✏️ דף עבודה – 🗣️ אחי, זה מטורף: למה כל דור ממציא שפה משלו?

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

טקסט מידעי · כיתה ט' · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 קראו את הטקסט. אפשר להיעזר במילים החשובות. אחר כך ענו על השאלות.

📖 **מילון לטקסט – מילים חשובות בעברית פשוטה**

המילה	מה זה אומר?	מילה בשפה שלי ✏️
סלנג (עגה)	שפה לא רשמית של קבוצה מסוימת	
נשאלו	נלקחו (מילים) משפה אחרת	
שייכות	הרגשה של להיות חלק מקבוצה	
בלשן	חוקר שפה	
משלב	רמת לשון: גבוהה, רגילה או דיבורית	
לעג	צחוק על מישהו כדי להקטין אותו	
לזלזל	לא לכבד	

טקסט מידעי · נוסח מותאם

🗣️ אחי, זה מטורף: למה כל דור ממציא שפה משלו?

א. סלנג הוא שפה לא רשמית של קבוצה. בעברית יש מילות סלנג מערבית, מאנגלית ומיידיש, כמו "סבבה".

ב. בני נוער ממציאים סלנג כדי להרגיש שייכים, ושונים מההורים.

ג. מילים חדשות נולדות מקיצורים, ממשמעות חדשה, משפות אחרות ומבדיחות של חברים.

ד. בלשנים אומרים: הסלנג לא הורס את העברית. אבל צריך לדעת מתי להשתמש בו – לא במכתב למנהלת.

ה. יש סלנג שפוגע באנשים. אפשר לבחור מילים שמחברות ולא פוגעות.

חלק א': שאלות קצרות

1. מה זה סלנג?

2. מאיזו שפה הגיעה "סבבה"?

3. למה בני נוער ממציאים סלנג?

4. האם הסלנג הורס את העברית לפי הבלשנים?

5. איפה לא כותבים סלנג?

חלק ב': שאלות בחירה

6. מה המקור של המילה "סבבה" לפי הטקסט? (הקיפו)

◯ א. אנגלית
◯ ב. ערבית
◯ ג. יידיש
◯ ד. יוונית

7. למה בני נוער ממציאים סלנג? (הקיפו)

◯ א. כדי לבלבל מורים
◯ ב. כדי לסמן שייכות וזהות
◯ ג. כי אינם יודעים עברית
◯ ד. בגלל המבחנים

8. מה פירוש "הסלנג הוא המעבדה של השפה"? (הקיפו)

◯ א. שהוא מסוכן
◯ ב. שבו מנסים מילים חדשות, ורק מעטות שורדות
◯ ג. שמלמדים אותו במעבדה
◯ ד. שהוא מדעי

9. מה מלמד "מילון הדור"? (הקיפו)

◯ א. שסלנג תמיד חדש
◯ ב. שגם הדור הצעיר הוא חלק משרשרת של שפה
◯ ג. שסבתא לא יודעת עברית
◯ ד. שאסור לכתוב סלנג

חלק ג': העמדה שלי

10. יש הטוענים שבית הספר צריך להילחם בסלנג ולדרוש מתלמידים לדבר "עברית תקנית" בכל מקום, ויש הטוענים שצריך לכבד את הסלנג וללמד מתי מתאים להשתמש בו. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הטקסט או מניסיונכם.

💡 (תזכורת לכתיבת תשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה)

אני חושב/ת ש _____

הסיבה היא _____

למשל, בטקסט כתוב _____

_____

_____

🎟️ כרטיס יציאה

1. מילה חדשה שלמדתי: _____

2. מילה שעדיין קשה לי: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟

✏️ דף עבודה – 🔬 שאלה אחת, חצי שנה, ומה שלמדתי בדרך

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

כתבה · כיתה ט' · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 קראו את הטקסט. אפשר להיעזר במילים החשובות. אחר כך ענו על השאלות.

📖 **מילון לטקסט – מילים חשובות בעברית פשוטה**

המילה	מה זה אומר?	מילה בשפה שלי ✏️
חקר	בדיקה מסודרת כדי למצוא תשובה לשאלה	
ממוקדת	שמתמקדת בדבר אחד ברור	
לחדד	לעשות חד וברור יותר	
ארכיון	מקום שבו שומרים מסמכים וזיכרונות מהעבר	
ממצאים	מה שמגלים במחקר	
נתונים	מידע שנאסף, לרוב מספרים	
כנות	אמת, יושר	

כתבה · נוסח מותאם

🔬 שאלה אחת, חצי שנה, ומה שלמדתי בדרך

א עמית רצה לחקור "חלל". המנחה אמרה: זו לא שאלה, זו ספרייה. שאלת חקר צריכה להיות ממוקדת.

ב עמית שאל: האם האורות בשכונה משפיעים על מספר הכוכבים שרואים? הוא ספר כוכבים חודשיים.

ג נוי חקרה מנהגים במשפחה בשלושה דורות. היא גילתה שהמתכונים נשארו.

ד לאלמוג רק תשעה תלמידים החזירו שאלון. הוא שינה שיטה, וכתב מה למד מהכישלון.

ה השלבים: שאלה ממוקדת, קריאה, שיטה, איסוף נתונים, ניתוח ומסקנות. וחשוב: יומן חקר ואמת.

חלק א': שאלות קצרות

1. מה רצה עמית לחקור בהתחלה?

2. מה צריכה להיות שאלת חקר?

3. מה גילתה נוי?

4. מה עשה אלמוג כשהשאלון לא הצליח?

5. מה מציל עבודות?

חלק ב': שאלות בחירה

6. מה אמרה המנחה על "חלל" כנושא? (הקיפו)

◯ א. שזה מצוין

◯ ב. שזו לא שאלת חקר, זו ספרייה

◯ ג. שזה קל מדי

◯ ד. שזה מסוכן

7. מה חקר עמית בסוף? (הקיפו)

◯ א. כוכבי לכת

◯ ב. השפעת תאורת הרחוב על מספר הכוכבים הנראים

◯ ג. טלסקופים

◯ ד. את הירח

8. מה גילתה נוי? (הקיפו)

◯ א. שהשירים נשארו

◯ ב. שהמתכונים שרדו יותר מכול

◯ ג. שאין מנהגים

◯ ד. שכולם שכחו הכול

9. מה "מציל עבודות" לפי רינה? (הקיפו)

◯ א. מחשב חדש

◯ ב. יומן חקר

◯ ג. חבר טוב

◯ ד. ציון גבוה

חלק ג': העמדה שלי

10. יש הטוענים שעבודת חקר בסוף ט' צריכה להיות חובה לכל תלמיד, ויש הטוענים שעדיף לתת לתלמידים לבחור בין עבודת חקר למבחן מסכם. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הכתבה או מניסיונכם.

💡 (תזכורת לכתיבת תשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה)

אני חושב/ת ש _____

הסיבה היא _____

למשל, בטקסט כתוב _____

_____

_____

🎟️ כרטיס יציאה

1. מילה חדשה שלמדתי: _____

2. מילה שעדיין קשה לי: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟

✏️ דף עבודה – ✉️ מכתב לעצמי – לפתוח בעוד עשר שנים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

סיפור קצר · כיתה ט' · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 קראו את הטקסט. אפשר להיעזר במילים החשובות. אחר כך ענו על השאלות.

📖 **מילון לטקסט – מילים חשובות בעברית פשוטה**

המילה	מה זה אומר?	מילה בשפה שלי ✏️
מעטפה	שקית נייר שמכניסים לתוכה מכתב	
לפנות	לדבר או לכתוב אל מישהו	
פצעון	נקודה אדומה קטנה על העור	
מתלבטת	לא יודעת מה להחליט	
לדמיין	לראות בראש משהו שלא קיים עכשיו	
אמיצה	שיש לה אומץ	
אלון התבור	עץ ארצישראלי גדול ועתיק	

סיפור קצר · נוסח מותאם

✉️ מכתב לעצמי – לפתוח בעוד עשר שנים

א. המחנכת חילקה מעטפות. כל תלמיד כתב מכתב לעצמו – לקרוא בעוד עשר שנים.

ב. שחר כתבה לעצמה בגיל 25. היא מספרת שהיא בת 15 ומתלבטת בין מגמת ביולוגיה לקולנוע.

ג. היא שואלת את עצמה: את עדיין מציירת? את שמחה? לא "מצליחה" – שמחה.

ד. היא מדמיינת את העתיד: מקצועות חדשים, אולי מכוניות שנוסעות לבד. היא מפחדת לשכוח מי היא.

ה. היא מבטיחה: להיות אמיצה, להגיד "טעיתי", להמשיך לצייר ולהיות טובה לאנשים.

חלק א': שאלות קצרות

1. למי שחר כותבת מכתב?

2. בין אילו מגמות היא מתלבטת?

3. מה הכי חשוב לה לשאול?

4. ממה היא מפחדת? (דבר אחד)

5. מה היא הבטיחה? (דבר אחד)

_____

חלק ב': שאלות בחירה

6. מתי תקרא שחר את המכתב? (הקיפו)

◯ א. מחר

◯ ב. בעוד עשר שנים, בגיל 25

◯ ג. בסוף השנה

◯ ד. בעוד שנה

7. בין אילו מגמות מתלבטת שחר? (הקיפו)

◯ א. מתמטיקה ופיזיקה

◯ ב. ביולוגיה וקולנוע

◯ ג. אמנות ומוזיקה

◯ ד. מחשבים וספרות

8. מה ההבדל שאבא מדבר עליו? (הקיפו)

◯ א. בין לימודים לעבודה

◯ ב. בין "מצליחה" ל"שמחה"

◯ ג. בין חורף לקיץ

◯ ד. בין חברים למשפחה

9. מה עשתה שחר בסוף הסיפור? (הקיפו)

◯ א. קרעה את המכתב

◯ ב. קראה את השלט ולמדה את שם העץ

◯ ג. חזרה לכתוב

◯ ד. יצאה לטיול

חלק ג': העמדה שלי

10. יש הטוענים שכבר בכיתה ט' כדאי לתכנן את העתיד ולקבוע מטרות ברורות, ויש הטוענים שעדיף להשאיר את העתיד פתוח ולגלות בדרך. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הסיפור או מניסיונכם.

💡 (תזכורת לכתיבת תשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה)

אני חושב/ת ש _____

הסיבה היא _____

למשל, בטקסט כתוב _____

_____

_____

🎟️ כרטיס יציאה

1. מילה חדשה שלמדתי: _____

2. מילה שעדיין קשה לי: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟